

ZPRAVODAJ

63. JH

1993

JIRÁSKOVA HRONOVA / ČÍSLO 3

DNEŠNÍ PROGRAM

Slavie v 10.00 hod.
Volná tribuna
Rodný domek AJ v 10.30 hod.
Rozloučení se soubory
Salonek hotelové školy ve 12.30 hod. - OŠ JH
Třídy hotelové školy ve 13.30 hod.
Diskusní kluby
Park AJ v 15.00 hod.
Červený kohout letí k nebi - Bílé divadlo Ostrava
Jiráskovo divadlo v 16.30 a 21.00 hod.
Naši furiantí - DS Duha Polná
Sokolovna v 16.30 a 19.30
Čertovské pohádky - Divadélko Na věži Jičín
Park AJ v 18.00
Promenádní koncert
Dětské dechové hudby ZUŠ Hronov
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Slavie v 19.30 a 21.00
Tatínku, ta se ti povedla
Studio Šrámkova domu Sobotka
Zleva Doleva (Velký Pepito)
Divadlo VŽDYCKY JINAK Vsetín
Park AJ v 21.00 hod.
Jazzperanto J. Koubková
Dvůr ZŠ ve 21.15 hod.
Filmové představení Sestra v akci

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

Klubovna SOU v 9.00 hod.
Dílna KLUBU REŽISÉRŮ
Rodný domek AJ v 10.30 hod.
Rozloučení se soubory
Salonek hotelové školy ve 12.30 hod. - OŠ JH
Třídy hotelové školy ve 13.30 hod.
Diskusní kluby
Park AJ v 16.00 hod.
Kouzelníkovo odpoledne
Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.00 hod.
Stepping out - The Italia Conti Academy of Theatre Arts Ltd. Londýn
Sokolovna v 16.30 a 19.00 hod.
Hory se připravují k porodu, na svět přijde malá šedá myš - Rádobydivadlo Klapý
Římskokatolický kostel v 18.00 hod.
Koncert MUSICA PERR QUATRO
Park AJ v 18.00 hod.
Karneval země - Wrocław
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Náměstí ve 20.15 hod.
Opera mýdlových bublin - Wrocław
Jiráskovo divadlo ve 21.00 a 23.00 hod.
Bělovláška + Tichý hlas - Tan. soubor Banda Praha
Dvůr ZŠ ve 21.15 hod.
Filmové představení - Pro hrst dolarů

63. Jiráskův Hronov odpálen

Skutečně nečekaným diváckým úspěchem se stalo včerejší oficiální zahájení festivalu. Koletova dechová hudba přivedla nás zvědavce od Slavie k divadlu. Zde se už chystala řada překvapení. Nejdříve mažoretky předvedly své umění a pak zazněl jasný povel: „Gardo vpravo v bok a pochodem v chod“, a značně vousatí muži ve výrazných

uniformách nepochodovali před usmívajícími se diváky do bojové linie. „Prach nabíjet, zbraně zacílit! Na počest 63. Jiráskova Hronova - pall!“ Nad hronovským náměstím zazněla silná salva. Řada z nás sebou trhla a ne jeden projíždějící automobilista raději zastavil, aby zkontroloval stav svých pneumatik. Vše bylo OK. To jenom Ostroštelci z Police nad Metují byli oceněni bouřlivým potleskem. A to už k mikrofonu sličné mažoretky přiváděly starostu města pana ing. Miroslava Houška. Ten přivítal všechny přítomné, popřál jim hezký pobyt na 63. JH. Potom za zvuků státní hymny malí skautiči vztýčili českou vlajku, starosta provedl čestnou přehlídku před nastoupenou gardou a tím byl 63. Jiráskův Hronov zahájen.

KŠ

O VÝBĚRU NA LETOŠNÍ JH S DR. MILANEM STROTZEREM

Jakým způsobem byly letos vybírány inscenace do programu?

„Především z národních přehlídek: každá mohla přímo nominovat dva soubory a další doporučit s vyznačením pořadí do širšího výběru. Inscenacemi ze širšího výběru se pak doplňuje program tak, aby byl co nejpestřejší a nejzajímavější z hlediska druhového a žánrového. Doporučuje se z Divadelní Třebíče, přehlídky tradičního divadla, z Vysokého nad Jizerou, kde vystupují venkovské soubory, ze Šrámkova Písku, přehlídky mladého a netradičního divadla, dále z Wolkrova Prostějova divadla poezie, z Prachatického divadelního léta, přehlídky dětských souborů, z Popelky Rakovník, divadla pro děti. Doporučuje se i z některých dalších přehlídek - letos to například bylo divadlo jednoho herce v Čelákovcích, (jindy zase třeba aktovky, které mají přehlídku v Želči), pak ze soutěže monologů a dialogů O pohárek SČDO, z ASUTu v Bechyni. A vzali jsme v úvahu i doporučení z první národní přehlídky soukromých škol v Ústí nad Labem. Zvláštní postavení má Loutkářská Chrudim, která se koná až začátkem července a není tudíž možné s výběrem čekat. Doporučuje se proto z krajových přehlídek a v případě, že se pak v Chrudimi objeví ještě něco jiného, co výjimečně zazáří, může být navrženo do programu JH následující rok. Program pak sestavuje programová rada, která sestává z členů odborné rady ARTAMA, zástupců organizátorů JH a zástupců zájmových divadelních organizací. Zahraniční soubory dojednává ARTAMA sama už dřív, protože v době, kdy se schází programová rada by bylo už nemožné jejich účast zajistit. Představení pro předvečer zahájení JH zajišťují místní organizátoři. Stejně tak letos zajistili i soubor z Londýna.“

Bylo v letošním roce z čeho vybírat?

„Doporučených inscenací bylo celkem 45, z toho 16

k přímé nominaci. Dále 5 zahraničních souborů. Ze širšího výběru jsme nakonec zařadili 9 inscenací. Takže na nedostatek si rozhodně nemůžeme stěžovat.“

Kéž by nám to vydrželo!

ex

AKCE SČDO NA 63. JH

Svaz českých divadelních ochotníků obohatil letošní festival o řadu zajímavých akcí. Především to byla dnešní Volná tribuna, na které se spolupodílel a dále pak je to KLUB REŽISÉRŮ SČDO, který připravil pracovní dílnu na téma „Žánr a styl jevištního díla“.

Práce seminaristů se pod vedením lektorů Jiřího Hrašeho a Josefa Doležala soustředí jednak na objasnění základních pojmů a východisek, jednak na praktické uchopení předlohy. K tomu jsou připraveny texty tří vystupů.

První lekce začíná už zítra v pondělí v 9.00 hod. v klubovně internátu SOU a seminář začne teoreticko-interpretací orientací. V závěrečné čtvrté lekci si účastníci vzájemně předvedou a zhodnotí rozpracované výstupy.

SČDO dále připravil společenský večer účastníků večera finalistů SČDO a D1H a účastníků KLUBU REŽISÉRŮ, který se bude odbyvat 12.8. ve Slavii.

KLUB REŽISÉRŮ zorganizoval ještě svůj vlastní diskusní klub, který se uskuteční v pátek od 9.00 hod., také v klubovně internátu SOU. Lektory jsou Jiří Hraše, Fr. Tomášek a Miloslav Kučera.

Bližší informace můžete získat u Mgr. Fr. Tomáška, který pomáhá i organizovat všechny tyto akce SČDO.

KŠ

GENERÁLNÍ SPONZOR

Banka pro život.

es

ČESKÁ SPOŘITELNA a. s.

RECENZE

Divadelné združenie MsKS Partizánske

Jozef Krasula a Ivan Hanzlík

O snoch, Krídlach a psovi Hurikánovi

Jsem v rozpacích, veľkých rozpacích. Neboť se bojím, že věci přesně nepojmenuji, nedokážu rozlišit co spadá na vrub nedostatku inscenace jako fixovaného pevného tvaru a co na vrub konkrétního představení, jež se odehrává teď zde jako proces jedinečné neopakovatelné komunikace. Tuším totiž, že někde se v tom druhém - večerním - hronovském představení cosi přihodilo, co jej zbavilo lehkosti, herecké spontaneity, přesvědčující hravosti. Příliš často nastal útlum, pokles, ztrácela se dynamika, nastávala hluchá místa. Víím, oba herci Vančo a Gašparík to nemají jednoduché. Text, jež si zřežirovali sami autoři je totiž „nedramatický“ - nemá v pravém smyslu slova situace, je spíše něčím jako „lyrickou konstrukci“, na níž se tyčí „pábitelské“ duše dvou fantastů, naivků, romantiků, vynálezců, kteří spojujíce dohromady věci zcela absurdně dospívají do nadreálna. A letí - lhostejno, že jen ve snu. Tuším, čtu-li dobře režijní půdorys, že tohle všechno v představení být může, když se povede. Svědčí o tom rozhodně scéna - vynikající ve své konkrétnosti, bytelnosti, zaplněnosti množstvím ošklivě všedních věcí, jež k sobě vůbec, ale vůbec nepatří. A přece: z té tíživé banality vyrůstají pozoruhodná spojení, jež se odlepují od země a stoupají do volného „nadzemského neskutečna“ tak, jako tam na závěr stoupají ve svém „reálném snu“ i obě hlavní postavy. Scéna je divadlo par excellence, je pro mne klíčem ke čtení celé inscenace. Leč - v herectví se tento zážrak jeviště popírajícího hmotu už nekonal. Možná proto, že nás bylo v hledišti zatraceně málo. Nebo snad byli herci unaveni. Nevím. Ale víím, že kdyby se ten zážrak podařil, kdyby komunikace fungovala, že jsem mohl vidět představení uchvacující imaginativností, jež roste z pozemské tíže a zároveň ji překonává. Bohužel, nestalo se. Leč takto chci také říci, že ctím velkorysost tohoto rozvrhu autorsko-inscenačního a lituji, že nedošlo završení.

Jan Císař

Čtyři dramaturgy - s různým podílem autorského vkladu - se objevily na programu hned v první den přehlídky. Náhoda či dramaturgický záměr? Podstatný je ovšem výsledek a ten bych v případě slovenských hostů označil za lehce „schizofrenický“. Na jedné straně je „dedinská komédia o starých mládencoch“, která stojí na výkonech představitelů Edy a Vila, na straně druhé pokus o jakýsi magický realismus ve stylu jakubiskovském. Což by samo o sobě nebylo žádnou vadou na kráse, kdyby se však mezi těmito světy putovalo bez škobrtání.

Divadelné združenie MsKS Partizánske - O snoch, krídlach a psovi Hurikánovi

Zpočátku divácky vděčné dialogy Edy a Vila se posléze stávají zdoluhavými a jalovými, prvotní tempo se vytrácí a perfektně „natimovaných“ replik, jako je ta o vepřovém řízku ve scéně s magnetofonovou kuchařskou knihou, je poskrovnu. Namísto, aby „magické obrazy“ násobily dosažený účinek, objeví se až ve chvíli, kdy jen získávají ztracené pozice divácké pozornosti. Škoda i málo využití postavy Terezky (s dopisem pro ni se publikum seznámí ještě před začátkem představení). Ona mohla být průvodcem na lávce mezi oběma světy a zároveň dát další rozměr pábení obou přátel.

Sečteno a podtrženo, představil se soubor z Partizánského s ukázkou slušné divadelní práce. Ovšem zůstal tak jedním z mnoha kdysi a kdesi a mezi ostatními, zatímco předpoklady měl pro to, aby se na něj vzpomínalo se slovy: „To v třidevadesátém...“

Zdeněk A. Tichý

Dopis Jirky Jozovi.

*Milý Jožo
dobře se pamatují, jak jsi před deseti lety překypoval v sokolovně ve Velkém Dřeviči nervní energií, extravagantními nápady, neomylným citem pro grotesko při práci na Gogolově Plášti. Byl jsi ve skupině Klubu mladých divadelníků dynamem, které všechny bláznivě roztáčelo. „Guru“ tomu dnes říkáš. Za tři roky jsi nás překvapil na jevišti Jiráskova divadla ostrě a svérázně pojalou inscenací Gogolových Hráčů, hranou partou zapálených kluků. Byla uvedena mimo soutěž a slovenští zástupci tehdy lomili rukama, že ji nevybrali na oficiální přehlídku. Frikando, frikando podle Zlatého telete Ilfa a Petrova jsem bohužel neviděl, ale téma svědčí o tom, že Tvůj cit pro grotesko v životě nezjalověl. Ten dokazuje i úprava povídek Dušana Duška O SNOCH, KRÍDLACH A PSOVI*

HURIKÁNOVI. Atmosférou, nadhledem nad slovenskou povahou, staromládeneckými sny mě připomněla Smočkovo Podivné odpoledne Zvonka Burkeho. Přiznám, že při nočním představení jsem se bavil méně. Obdivuji důslednost, s jakou Tví herci procházejí životními situacemi na scéně - vydržejí ležet ve vaně s vodou, vařejí, létají, zacházejí se skutečně fungujícími vynálezy. Nijak jim přetěžké role smutných klaunů, kteří nesejdou se scény a jejichž part je řadou pointovaných skečů, neusnadňuješ. A to mezi dvěma představeními neměli pauzu. Projevilo se to monotónností, únavou mluvidel, několik půvabných textů padlo univeč (...Budou hody! ...Ošlěpem?, expozice hry Tyčka, tyčka. Gó! a jiné). Chybělo mi i více lyrčnosti. Budiž tato pochopitelná únava omluvena. S potěšením jsem vnímal jiskřivé nápady - smažení praženice dle nahaného receptu, let nad krajinou slovensko-česko-rakouskou, něžné erotické sny s nevěstou a dívkou od střelnice. Poznal jsem, že Tvoje energie magnetizuje, že kolem sebe máš zapálené kolegy a že víc, co chceš.

Tož ať se Ti daří.

Jiří Frehář

Soubor Modrý pták ZUŠ Žďár n. Sázavou Tomaš Pěkný Havrane z kamene

Dramaturgyně Jana Křenková se zdařile rozběhla za literární předlohou směřující k „velkému“ divadlu. Přitahují ji pěkná, krásně znějící slovíčka i situace cílící k podstatě dramatickosti - k jednání. V inscenaci - jež je, jak se praví v předmluvě k textu dílem kolektivním, i když, otevřeně řečeno, ten tvar je takový, že jej někdo (předpokládám) na konec musel „individuálně“ dát dohromady - se to projevuje dvojím způsobem. Kolektivními (či davovými) scénami recitačně pohyblivými, v nichž se také kouzlí světlem (viz třeba začátek: sborové recitace spojená s bodovým reflektorem, jenž ze tmy jeviště vykrajuje postavu v černém); v této linii se pěkná slova textu takto zhmotňují v něco, co bychom mohli nazvat „jevištní poezí“. To dramatické je především a hlavně v jednání slovním, jež nese příběhovou linku i téma - o cestě „Mladé“ čarodějnice k lidem. V tomto bodě pro mne nastávala největší potíž. Dívka hrájící tu „Mladou“ je jistě příslibem - přirozená, nic nepředstírající a přítom už schopná elementárně (i přesně) chápat situaci jako jednání „v daných okolnostech“ a tím připravená jít cestou, kterou si tato „dramatická“ herecká poloha vyžaduje - „hrát sama sebou smyšlenou osobu“. Jenže je osamocená, její partneri zatím tak daleko nejsou. Takže v těch situacích, jež se realizují slovním jednáním - to konečkonců znamená vždycky konflikt, rozpor - ta druhá, odporující strana chybí. Tím nastává prázdno, vakuum - a to se mění v divadle naprosto neúprosně v nevyplněný čas, jenž se vleče. Škoda, neboť záměr - viz začátek - mířil výše. Je tu ovšem otázka, kterou si na závěr neodpustím: Dá se

Soubor Modrý pták ZUŠ Žďár nad Sázavou - Havrane z kamene

dělat s „herci“ mezi dětstvím a dospělostí takový ambiciózní divadelní tvar? Nevím, jen se ptám.

Jan Císař

Jednu z variant „dětského divadla“ - včetně jeho úskalí i předností - představil v Hronově žďárský soubor. Tradičně silné kolektivní výstupy, v nichž se nejvíce může projevit přirozená hravost, se střídaly s problematickými místy, kde mladíci herci předváděli nemotorně psychologizující hru na starší. Jako drátý starého deštníku pak z představení trčelo i moralizující poselství, které by jinak mělo šanci vynít poměrně přirozeně, neboť dramaturgie Jany Křenkové je z rodu těch, jež by mohly být kupříkladu ozdobou dramaturgie televizní v tomto žánru.

Hledání archetypálních kořenů působí rozhodně jinak pod širou oblohou, kde spoluhrají sovy, pařezy a hvězdy, než na jevišti velkého divadla. Zde se sice hojně využívalo světelného parku, ale magický svět se utápěl v prozaické tmě a rozplýval v poněkud monotónním mávání pláští. Vyprchala i kouzelná moc Havrana z kamene - chlapci, který se musel celou dobu krčit pod dekou asi málokdo záviděl. A tak - logicky, protože ztvárnila postavu neblížší svému naturelu - nejlépe vyzněl výkon představitelky mladé čarodějnice. Pročež v inscenaci přeci jen zůstaly zachovány střípky z velkého příběhu o touze, samotě, přátelství... Chválabože, jinak by se totíž nabízel již jen výklad poněkud krkolomný. A totiž, že šlo o kritiku feministického šovinismu. Vzpomeňte si jen, jak děvčata zametou se statkářem, armádou i přírodou. O nebohém Jankovi, který se v poklidu staral o své koníčky, dokud se neobjevila Juliána, nemluví.

Zdeněk A. Tichý

Gymnázium Jaroslava Seiferta Praha

Karel Loula

Univerzální opera KOMTUR

Beru to tak, jak je psáno v programu: je to třída, v níž se sešli hudebně a pěvecky nadaní žáci, kteří mají to štěstí, že jejich kantor hudební výchovy vyhověl jak těmto jejich předpokladům, tak i věčné tendenci studentské duše „... si pořádně zařadit, zablnout“. Taky se tomu dá říkat recese - i když taková jemná, ne příliš pálivá. A tak se na tu „vlastní tvořivostí složené libreto“, jež vypráví po svém vidění příběh dona Giovanniho proplétají, spojují, potkávají různé árie z oper - třeba habanera z Carmen se dostane do dialogu s Vaškem z Prodané nevěsty (Má matička povídala). Ten nápad sám o sobě nabídně leckdy komický význam, jindy jej ještě podtrhne cosi, co se při dobré vůli dá nazvat náznakem „scénické akce“. Toť vše. Je to milé, sympatické; školní besídka - jak řekl jeden z diváků - „v duchu post-impresionismu“. Nebo také - jak se zase psalo v mé první učebnici angličtiny „the joke of the week“; žert na tento týden. O divadelním tvaru, tím méně hudebně - dramatickém nemůže být ani řeč. Snad jedině, že bychom to přijali jako skok do sféry mystifikace. A také hravosti jako projevu spontánní tvořivosti je tu pranepatrně.

Zaplatbůh za takovou třídu, zaplatbůh za to blbnutí. Ale v kontextu letošního Hronova je to vskutku jen „žert na tento týden“.

Jan Císař

Po závěru produkce vyheklo publikum nadšením, úspěchu a zadostiučiněni zažili aktéři dosti, dovolím si proto vzít na sebe svou pravou podobu zlé ženy a býti kritická. Dle mého soudu - vydařená školní besídka, duchem, aranžmá, provedením. Bráním se dokonce pojmenování studentská recese, nepřišlo mi totiž, že by se účinkující nějak zvlášť bavili, že by si neuctivě a nevázaně pouštěli fantazii na špacír. Paradoxně jsem měla dojem, že snažívé a disciplinovaně naplňují evidentně vědnou a k úspěchu předem odsouzenou ideu režiséra, libretisty, dramaturga atd. Karla Louly. Na můj vkus příliš přímočaré, chyběla mi hravost (hra bez překážek přestává být hrou, ty překážky umožňují prolít a radovat se z okamžiku, v teoretické divadelní

hantýrce stávají se motivem, který nás může dovést k něčemu víc než sami předem víme. Zde se vše účelově hrne kupředu. Princip vtipu, pointování (či vynucení smíchu?) zdál se mi příliš mechanický, odhadnutelný předem, vypočítaný na levný efekt (bizardně spojované citace árií z neklasikovatějších oper). Dovolují-li si být takto kritická, pak proto, že mám vážné pochybnosti, zda se tímto způsobem rozvíjí (a nikoli pouze používá) tvořivost či dokonce speciálně muzikálnost. Ovšem sopránka Lukáše Prchala (Don Giovanni) a Marie Mášové (Mařenka) stojí za prezentaci.

Daria Ullrichová

LDS Čmukaři Modřišice

A. A. Milne:

Medvídek Pú - nebo tak nějak

Přiznávám se, Pú nepatřil v dětství mezi mé oblíbené literární hrdiny. Raději jsem se proháněl s Vinnetouem po prériích, s kapitánem Nemem proploval oceány, obdivoval vynaléžavost barona Prášila a četl Tarzana ve slovenském originále - ba i poněkud kutilsky komunální Ferda Mravenec mi imponoval více než tento lehce obézní a poněkud přitroublý chlupáč. Stačil však jeden zebřík, pár rekvizit, tři maňásci a tři Čmukaři - respektive dvě Čmukařky a jeden Čmukař, a toto zakletí se rozplynulo.

Modřišické trio patří v současné době ke stálícím amatérského divadla. Jeho lesk se nesetře při prvním doteku a komediální schopnosti jsou té nejryzejší ražby. Suchý projev Ipsera, jehož oslík glosuje stoicky lapálie, katastrofy i katastrofičky, se odráží od miky gesticky

Medvídek Pú v podání LDS Čmukaři Modřišice.

i mimicky bohatější Weissové a Zemanové čili medvídky a prasátka. Fantazie, s jakou si pohrávají se stokrát použitými rekvizitami (např. deštník) je záviděníhodná, stejně jako cit pro pointování vtipu a situací.

Představení Čmukařů zkrátka působí jako elixír, jenž probouzí chuť znovu si vyzkoušet, co mohou v divadle dokázat a k čemu všemu jsou dobré naše tlapičky, kopytka, čumáčky a oháňky. A já se těším, až se Čmukaři rozhodnou přivést na divadelní prkna dalšího mého neoblíbeného hrdinu.

Zdeněk A. Tichý

Napadají mě pouze superlativy. Vzácné představení, špičkové úrovni! (Nevím, zda by Čmukaři mohli najít na svém hřišti rovnocenného soupeře.) Fantazie, spontánnost, invence, hravost, neobyčejná inteligence, smysl pro humor, čirá poezie, vše, čeho je nám a hlavně

naším dětem zapotřebí. Představení nepyšné a přitom odzbrojujícím způsobem suverénní (selhávající technika - vypadávací světla - jak by podtrhla jistotu a v tom nejlepší slova smyslu profesionálnost aktérů). D. Weissová, R. Zemanová. J. Ipser představují pro mne pravě ztělesněni uvěřitelné trojedinosti. Každý z nich je svůj, originální, nezaměnitelný a přitom nerozlučně patří k sobě (nikdo nevyčuhuje, nikdo nezaostává, a jsou skvělí, protože jsou spolu). Naprosto originální, nekonvenční, původní tvar - velké divadlo se třemi maňásky.

Daria Ullrichová

Divadlo VKUFRO Olomouc

Richard Brautigau, Pavel Němeček

Zdravičko, copak se zas vznášá v éteru?

Představení z rodu divadla poezie, důraz na scénickou metaforu, znakovost. Lyrizující princip vyprávění, nedramatické pojetí. Schopnost souboru pracovat se znakem na vysoké úrovni, cit pro materiál. Scéna a kostýmy kolektivním dílem, přesto všechny prvky působí ve své prostotě, všednosti, obyčejnosti záměrně a koncepčně. Jednoduchost až insitnost tématizována, stává se vnitřním obsahem, výpovědí. Za pozoruhodný pokládám i vnitřní kontakt souboru, schopnost ne-falšované, nepředsťirané komunikace. Není zase až tak obvyklé, že se lidé na jevišti na sebe skutečně dívají, dotýkají se. Umyslně se vyhýbám použití označení herec - v tomto představení zdá se mi záměrná snaha zrušit ono divadelní „jakoby“, směřuje se k existenci naprosto a bezzbytku autentické. (Tím je vlastně vytvořen, uvolněn, rozšířen, prostor pro znakovost, antiluzivnost mimohereckých výrazových prostředků.) Uvěřila jsem, že olomoučtí jsou šťastným spolkem vnitřně spřízněných duší, mají v sobě cosi z komunity - vnitřní kontakt, energii srozumění, dokáží přenést i do hlediště. (Dotyk, srozumění lze pokládat za obecnější téma této inscenace.) Lyrizující typ divadla poezie má své meze a svá úskalí - je velmi obtížné gradovat metaforičnost, neřadit k sobě obrazy pouze lineárně, jisté monotónnosti se ani toto představení nedokázalo zcela vyhnout.

Daria Ullrichová

Zamilovaní bývají slepí. Ochotně přehlížejí chyby či nedostatky a ono přimhuřování oka se jim nezdáka vymstít. Pavel Němeček a jeho olomoucká company jako by mezi zamilovanými byli výjimkou. Do zásilky milovaného melounového cukru od firmy Brautigau se zakousli s obrovskou chutí, nezapomněli si však utírat od úst lahodnou šťávu - s vědomím, jak bývá vábné i zrádné chutí uchránit každičkou kapičku krásy.

Na vlnách minimalisticky meditativních kláves Vladimíra Janka proploouvají mezi úskalími, která se skrývají v každé adaptaci prózy pro účely divadelní - dvojnásob pak v případě textů obdobně imaginativních. Hudebnost se prolíná i do samotných hereckých výkonů - jindy by snad vadila u některých herců jistá bezkrevnost projevu, zde však dokonce tvoří jakési echo k uklidňující melodii. Melodii, v níž o to výrazněji zazáří jásavé groteskní tóny (ve scénách s posledním uloveným tygrem, po jídáním rodičů či s Nežítovým gangem), které se vzápětí lámou v poklidný tok nikoliv nepodobný řeckám plynoucím v JÁMORU.

Pozoruhodná je i práce s rekvizitami, motivy i stylizovaným pohybem, které se v nejružnějších obměnách vracejí (socha mrkve vítající diváky při vstupu, zrcadlová socha v úvodu představení aj.). Na druhou stranu jsou tu přeci jen znatelné velké stehy spojující divadlo literární a la Viola s pokusem o vytvoření obrazů korespondujících s neobyčejnou atmosférou předlohy. Tato snaha - někde více, jinde méně úspěšná - však vychází naprázdno především, co se melounové barevnosti týče. S proměnlivost melounového týdne se výrazněji pracuje až v konci představení (bezzvuký den) - řád různoborovnosti melounového světa se jinak výrazněji neodrazil ani v nasvícení scény či ve výpravě samotné.

Olomoucká inscenace je i přesto natolik působivá, že neznat Brautigauovu knihu dříve, vydal bych se ji po představení uloupit z nejbližší knihovny.

Zdeněk A. Tichý

LÁMU SI HLAVU

Máme demokracii. Skloňujeme to slovo ve všech pádech. Víme - většinou - že bychom měli být tolerantní k názorům druhých. I když i tolerance má své hranice. Nejspíše nebudeme tolerovat násilí, týrání dětí, devastaci životního prostředí... Neboť národ ochotnický je ve své podstatě národ dobrý.

Nemám však zcela jasno v tom, jak je to s tolerancí diváčkou. Divadelník divadelníku vlkem...? Z letošní Loutkářské Chrudimi jsem si - kromě jiného - odnesla v tomto směru dva zážitky, které mne o mezích tolerance donutily přemýšlet.

Dvě inscenace naprosto odlišné ve všem: v divácké adrese, ve

Návštěva

v Klubu mladých divadelníků

Když jsem včera před půl devátou ráno přicházela k základní škole ve Zbečnicku, připadala mi tichá a opuštěná. Ale to bylo jen zdání. Účastníci Klubu mladých divadelníků, který sem letos přesídlil, pozvolna vylézali ze stanů i svých pelíšků v tělocvičně a přilehlých prostorách a zvolna se připravovali k zahájení práce ve skupinách. Mezi nimi bloudili lektori, někteří si ještě hledali optimální prostory pro svoje působení. Moje rozhodování, který seminář navštívit nejdřív rozhodl pes Peggy z Havlíčkova Brodu: přijel do semináře Milana Schejbal a mě zajímalo, jak si povede. Tak tedy tentokrát

Jeden den v semináři Milana Schejbal

Nejdřív jsme se vplížili různými zákoutími do jakýchsi místností, které na mne zprvu nepůsobily právě důvěryhodně svou sešlostí, nicméně brzy byly zabydleny aktivitou více než dvaceti mladých lidí i - přes serióznost záměru - uvolněně komediálním projevem lektora, takže oprýskané stropy i stěny jsem brzy přestala vnímat. Že dělat humor na jevišti není žádná sranda - a humor na jevišti je tématem tohoto semináře - předeslal lektor hned v počátku. Čeká je tedy týden, v němž by se měli dozvědět něco o jednotlivých žánrech komedie a především si je všechny prakticky vyzkoušet. Seminaristé bedlivě poslouchali, Peggy spala.

Potom se všichni postupně představili a řekli pár slov o svém divadelním působení. Milan zjistil, že většina z nich má zájem především o herectví, pouze čtyři i o režii, čehož později využil při jejich dalším zapojení. Nejdřív ale cvičení pro koncentraci, uvolnění, komunikaci. Psi holka Peggy dělá všechno obráceně - odmítla se koncentrovat a začala kňučet, leč vzala jsem si nad ní patronát a dočasně ji uchlácholila drbáním. Když se však začaly přestavováním židli vyjadřovat nejruznější vztahy, zpozorněla. Pak se vycházelo od hry „na sochy“ přes další dotváření obrazů a jejich významů, a to bylo natolik zajímavé, že se i Peggy chtěla zapojit a ani jsem se jí nedivila.

V závěrečné části prvního společného dopoledne se těžiště přeneslo opět do povídání Milana - teď už se týkalo nejzákladnějších žánrů komedie, toho, čím se mají celý týden zabývat. Především dostanou zadání situace z různých her, které se budou v několika skupinkách snažit vypracovat. Pak si si tyto situace prohlédnou na videu z konkrétních úspěšných inscenací. Přitom si vysvětlí zákonitosti, kterými se musí divadlo řídit, aby mělo smysl. Lidští seminaristé svého lektora pozorně poslouchali, Peggy spala - až do samého závěru, kdy režisér dostali do rukou texty prvních situací pro dnešní práci. Byly z Fraynovy hry *Bez roucha*. ex

volbě výrazových prostředků, a domnívám se, i v názoru inscenátorů na funkci divadla vůbec. Ta první - převod literárního díla pro dospělé, které rozhodně není tím pravým šálkem čaje pro všechny... Takové bylo i představení - pro duše spřízněné zajímavé a rozhodně tvůrčí, s vlastním názorem... Těm druhým neefeklo naprosto nic, nechápali co a proč se na jevišti děje. To se občas stane každému, což o to. Ale v tomto případě to dotyční dávali najevo hlasitými komentáři a připomínkami. Evidentně rušili - někteří průběžně, jiní jen jednou při svém odchodu z hlediště.

Ta druhá inscenace - křč pro děti a la mnohé televizní šou. Tady loutkáři - diváci nevydrželi v daleko větší míře. Juchali a spolupracovali hlasitě a zlomyslně, hlediště vřelo, herci do toho šlapali a potili krev... Zkrátka téměř kolektivní „obránná reakce“. Mnozí (většina) tedy opět průběžně rušili, jiní jen jednou při odchodu z hlediště.

Co teď s tím? Divák by měl být tolerantní k odlišnému divadelnímu názoru. To se hezky píše: ale co když z představení žádný názor patrný není? Co když má divák pocit, že to co se na jevišti děje je ducha ubíjejícího? Má se nechat tlouci? Má odejít a rušit jen jednou? Má vzdychat, svíjet se a vzrat sedadlem (a rušit průběžně), protože má pocit, že je neslušné a nekollegiální odejít? Nebo se má pokusit využít čas a tvrdě usnout?

Jak objektivně posoudit, kdy je tolerance diváka na místě a kde je ta hranice, za níž už jít nelze? Kdy by se měli zamyslet především inscenátoři kdeže je to vlastně „zakopan pes“? Lámu si hlavu, marně ovšem. Pro mne je to otázka poctivosti tvůrčího záměru. Citlivosti mne jako diváka na optickou tvůrčí. Ale to už je zase subjektivní kritérium. Co teď s tím?

Alena Exnarová

Na slovíčko s novináři

V příjemném prostředí salónku hotelové školy se včera sešli pořadatelé přehlídky s přítomnými novináři a s generálním sponzorem přehlídky, Českou spořitelnou a s. Otázky novinářů směřovaly nejen k programu JH, k výběru souborů a konaným seminářům a diskusním klubům, ale i k Jiráskovu divadlu samotnému, k jeho rekonstrukci a následnému využití divadla, stejně jako k osudu skeletu jeho přístavby. Objevil se i dotaz na starou známou techniku JD, především na „mrakostroj“ (má-li někdo z inscenátorů zájem, aby jevištěm plula oblaka, lze prý zařídít). Zájmu se pochopitelně těšil také generální sponzor přehlídky a jeho důvody, proč se rozhodl tímto způsobem JH sponzorovat. Rozhodně se připoujeme k přímluvě Josefa Doležala (SČDO), který požádal novináře, aby generálnímu sponzorství spořitelny věnovali v tisku pozornost: je to totiž zatím ojedinělý příklad, kdy se některý z peněžních ústavů rozhodl věnovat tak vysokou finanční částku na kulturní akci.

Padla i otázka, jak se jeví po rozdělení Československa vztah mezi slovenskými a českomoravskými ochotníky. Na to byla jasnou odpovědí volná parafráze z jednoho z četných hezkých dopisů, které přišly ze Slovenska: mohou být hranice mezi republikami, ale nikdy mezi našimi divadly. Hronovský starosta Ing. Miroslav Houštek připomněl, že i Hronovští berou přítomnost slovenských ochotníků zde jako neodmyslitelnou tradici. Co víc k tomu dodat?!

K „tiskovce“ pak už snad jen to, že bude mít následovnici ještě jednou v závěru JH. Přesný termín i hodinu včas oznámíme. ex

Vítáme Ježečka Kamzíčka na Hronově! První stejnojmenný samostatný samizdatový zpravodaj Jiráskova Hronova vydávají pod jeho vedením Radmila Hrdinová, Petr Lébl a Radka Prchalová. Koupit si jej můžete tam, kde nás. Současně odkazujeme všechny zájemce o bližší údaje o výtvarníku Vratislavu Habroví (jeho výstavu můžete navštívit v Jiráskově divadle) na článek Radmily Hrdinové v prvním čísle samizdatu. I my jsme se minili zmínit prostřednictvím jejího pera podrobněji, ale nechceme se opakovat.

Co ještě musíte zaručeně vědět:

- Dění na 63. JH je zaznamenáváno i na video. A kde můžete vidět toto videozpravodajství? Televize jsou umístěny v prodejné obuvi na náměstí, v internátě hotelové školy a ve foyeru JD. Tento televizní program běží vždy 20. minut před zahájením divadelního představení a promítnut bude i film z rekonstrukce JD.

- V sobotu 7. června byla také otevřena restaurace ve Slavíci.

Tisková oprava

Bohužel jsem se v druhém čísle Zpravodaje dopustila mylného tvrzení, že tetu Valerii hraje Jana Jančíková. Přehlédla jsem se v divadelním programu inscenace Otec svého syna o řádek - Valerii hraje paní Věra Hůlková. Prosím obě dámy i všechny čtenáře, aby přijali mou omluvu. D. V.

Divadlo Petra Pana (Wrocław)

„Karneval země“

Představení vzniklo při příležitosti Dne Země a mělo premiéru ve Varšavě v Łazienkach - parku v centru města. Je to plenérovy balet zvířat, která se objevují v parcích. Účinkující jsou amatéři spolupracující s divadlem.

„Opera mýdlových bublinek“

Klaunáda mezi Pierotem Harlekýnem a Kolombinou vyprávějí o citech hezkých a křehkých jako mýdlové bublinky.

Diskusní klub u paní D. Fischerové

Nepůjde o pravý diskusní klub v pravém slova smyslu. Jde spíše o konfrontaci semináře a dílny, kde by se teoreticky a prakticky měl probírat význam mimiky, gest, postojů, chování v prostoru, lidské typologie obecně vztahem mezi tělem a duší.

Lektorka prosí posluchače, aby na seminář nosili papír a tužku, protože by s nimi ráda dělala praktické hříčky, testy a pokusy.

Vydává organizační štáb

63. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktoři:

Alena Exnarová

Jan Kulhavý

Daria Ullrichová

Jan Císař

Zdeněk A. Tichý

Technický redaktor:

M. Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč